

Al is de wind haast aldoor Z.W. geweest, toch zijn er nog wel aardige schelpen aangespoeld. Tusschen de gruisbanken vond ik veel parelmoerneutjes (*Nucula nucleus* L.), waarvan enkele aangeboord waren door Tepelhoren of jonge wulk. 't Is een mooi, ± 1 cM. groot schelpje, van binnen parelmoerachtig glanzend, van buiten glad, dof met blauwe, grijze of bruine concentrische banden. De exemplaren waren alle geschonden, de heele zijn zeer zeldzaam. Heb je 't geluk, zooals mijn broer 't vorig jaar November, een heel te vinden, dan is daarop het ingewikkelde slot met de vele zijtandjes te bewonderen. Ik heb zoo'n idee, dat ook de gave exemplaren van 't parelmoerneutje niet zoo zeldzaam zijn, als gedacht wordt: 't vorig jaar November, op den dag toen we het gave neutje vonden, zochten we in minder dan een kwartier 31 uit dezelfde gruisbank, waaronder enkele slechts zeer weinig beschadigd. In diezelfde banken vond ik ook heel veel wenteltrapjes (*Scalaria communis* L.), stevige, grijze horentjes met dikke dwarsribben. Bij niet te oude exemplaren is een mooie, bruinroode vlekteekening aanwezig.

2 November was er een prachtstrand. Aan den kant van verschillende strandmeertjes waren schelpbanken gevormd, die bijna uitsluitend bestonden uit kleine en groote exemplaren van de twee soorten tepelhorens (*Natica catena* en *N. alderi*). Daartusschen zaten allerlei andere horentjes: brakwaterhorentjes (*Peringia ulvae* Plun), jonge wulken, alikruiken (*Littorina littorea* en *L. saxatilis* Olivi subsp. *rudis*, de laatste komt hier vrij veel voor, meest met bruine zones), fuikhorentjes en 't mooist van al: twee trapgeveltjes (*Lora turricula* Mout). Een lid van den N. J. N. hier vond een tijdje geleden in een dergelijke afzetting een stompe obliehoren (*Retusa obtusa* Mout) die hier zeldzaam is.

Aan den rand van zoo'n strandmeertje lag een Venusschelp, met het dier er in, ik nam hem mee en stopte hem in 't zeewater-aquarium op school, waar hij nu nog altijd rondkruipt in den zandbodem.

Langs de vloedlijn vond ik ook nog enkele mooie schelpen: eenige exemplaren van de gedoornde hartschelp (*Cardium echinatum* L.) en de Noorsche hartschelp (*Laevicardium norvegicum* Speng.) een klein exempl. van den bonten mantel (*Pecten varius* Lam), een stuk van de zeldzame Noordkromp (*Cyprina islandica* L.) en op een gruisbank een tapijtschelp (*Tapes pullastra* Mout), een oud, verweerd exemplaar.

Hier in Scheveningen zet dus het seizoen, ondanks den ongunstigen wind, werkelijk nog al mooi in.

Kwam er nu eens Oostenwind, dan zouden er mooie dingen aanspoelen, die door de kleine, menigvuldige stormen uit 't Z.W. in October losgewoeld zijn.

Den Haag, 7 Nov. '23, Bentinckstr. 146.

N. TINBERGEN.

Een waarschuwing en nog iets. — In het laatste nummer van ons tijdschrift komt onder „Korte Mededeelingen” een artikeltje voor van den heer F. Koster, getiteld: Nieuws van Rottumeroog, naar aanleiding waarvan ik graag een en ander zou willen opmerken.

Het gaat hier om een kwestie, die ik al ettelijke malen met Koster besproken heb, n.l. het onderzoek van de in Nederland voorkomende *libellen*. Zoowel in „Natura” als in De Levende Natuur heb ik er op aangedrongen, om toch zorg te dragen, dat goede, belangrijke en tevens betrouwbare waarnemingen niet zonder meer verloren gaan. Speciaal wat het libellenonderzoek betreft, kon ik dit niet beter doen dan telkens weer om medewerking te vragen aan hen die interesse hiervoor hebben. Het resultaat van deze „oproepen” is geweest, dat er nu een tiental, min of meer vaste medewerkers over ons land verspreid, helpen door hun vangsten aan mij op te zenden. Dat dit aantal bitter weinig is, spreekt vanzelf en is natuurlijk erg te betreuren, maar van deze weinigen heb ik zekerheid dat 't goed gebeurt. In ieder geval is 't ook een bewijs, dat er nog heel weinig belangstelling voor de insectenstudie in ons land bestaat.

Ik had echter niet gedacht, dat er, de genoemde oproepen ten spijt, dingen zouden worden gepubliceerd, waar we hoegenaamd *niets aan hebben*.

Hoe is 't in vredesnaam mogelijk, dat Koster, die toch heusich wel weet, hoe belangrijk zijn onderwerp is, mij niet even een kaartje, desnoods een telegram heeft gestuurd, om mee te delen, dat er gedurende de hitteperiode van 1923 libellentrek was waar te nemen? Juist 1923 is een heel vreemd en volkomen abnormaal libellenjaar geweest ¹⁾.

1) Ik hoop hier later op terug te komen!

Zijn er nog exemplaren van die trekkers gevangen? Was 't dan zoo maar te zien, dat de soort *Sympetrum vulgatum* was? Ik vrees het allerergste! Ondanks de goede notities van datum, tijd en trekrichting is de mededeeling toch *geheel waardeloos*, wat heel jammer is.

Het is misschien wel goed, dat er eens op gewezen wordt, hoe verkeerd het is om „ontdekkinkjes” en losse waarnemingen, die niet voldoende zijn onderzocht en lang niet met de noodige nauwkeurigheid zijn gedaan, dadelijk te publiceeren. Het is een bekend feit, dat er in ons land heel wat oppervlakkige waarnemingen worden bekend gemaakt.

Wat ik dus zeggen wilde, is het volgende: Laat ieder het volgend jaar eens goed opletten of hij in zijn omgeving iets merkt van plotselinge libellenzwermen, mij even waarschuwen als 't kan en zoo veel als maar eenigszins mogelijk is verzamelen; vergeet vooral niet uur, trek en windrichting en zoo mogelijk temperatuur op te teekenen.

Indien het belangrijk genoeg is, dan hoop ik in De Levende Natuur hiervan verslag uit te brengen, evenals van andere resultaten betreffende het onderzoek.

In het voorjaar zal ik er nog wel eens aan herinneren!

69 Oranje Nassaulaan, Amsterdam.

M. A. LIEFTINCK.

Klapeksters. — 17 Mei j.l. zag ik in de Vogelenzangse duinen in het Zegveld een ♂ van den Klapekster. Ik ontdekte den fraaien vogel, in den top van een meidoortje en toen ik zeer voorzichtig naderde, vloog hij naar een naburigen meidoorn en daar bemerkte ik ook het ♀. Het ♂ stopte haar wat toe, ze waren vrij schuw, ik kon ze nauwelijks binnen de veertig Meter naderen maar door de 12 × kon ik ze toch geruimen tijd bewonderen en zag, dat het ♂ een paar maal een of ander insect in de lucht ving en het dan aan het wijfje voerde. Ofschoon ik nadien nog verscheidene malen in het Zegveld ging kijken, heb ik geen spoor meer van ze kunnen ontdekken.

Bentveld.

JAN. P. STRIJOS.

Eksters en herten. — Mijn woning heeft uitzicht op een hertenkamp, waarin zich een veertiental damherten ophouden. Rustige, gezellige bureu!

Dezen zomer kwamen op een middag, terwijl de herten lagen te herkauwen en te genieten van hun siesta, twee oude eksters met vier jongen aangevlogen, die bij de herten neerstreken. Al gauw begonnen ze toen de vliegen te vangen, die de herten omgonsden, waartoe zij over het lichaam rondwandelden, en zich zelfs op den kop en de horens plaatsten. De herten lieten zich dit zeer kalm welgevalen, waarschijnlijk verheugd van die plaaggeesten verlost te worden; alleen als er soms drie vogels tegelijk op één horen zaten, werd dit te zwaar: de bok bewoog dan langzaam zijn kop omlaag, zoodat ze er af moesten wippen, maar ze begonnen dan weer terstond op het lijf te klimmen.

Op zonnige dagen kwamen ze telkens terug, en ook wel 's avonds tegen zonsondergang, zoo lang er maar vliegen te vangen waren. Nu deze weg zijn, vertoonen de eksters zich nog maar zelden in de wei.

L.

A. S.

GEVRAAGD:

Oude druk van de Flora van HEIMANS c.s.; Kweeken en verzamelen door J. JASPERS JR.
Adres: W. HEISTERBORG, Schuttersgracht C 182a, Gorinchem.

AANGEBODEN:

Leerboek der Natuurkunde door SMEETS en SMITS. De mensch door Dr. ZIMMERMANN, 2 deelen, 1865. In ruil voor „Van Vlinders, Bloemen en Vogels” of een dergelijk boek. Aanbiedingen bij: W. HEISTERBORG, Schuttersgracht C 182a, Gorinchem.

Een 3-voudige revolver in uitstekenden staat f 10.— en Reitter Käfer V 2.— en dl. I f 3.—
Adres: J. S. PETRUS Blumberger, Molslaan 75, Delft.